Tengeri ütközet a Csatornában

Ára 20 fillér

VIRRADAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Gyulai Pál-utca 14. Telefon: 146-246, 146-243

HÉTFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GÁBOR

IX. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM. Budapest, 1944. május 22.

Vitéz Csatay Lajos: „A hősi halottakra való emlékezés büszke, öntudatos kegyelet"

Vitéz Kolosváry Borcsa Mihály rádióbeszéde a magyar szellemi élet megtisztitásáról

Berlini szerkesztőségünk telefonjelentése a délolaszországi harcokról:

A németek több ponton ellentámadásba lendültek

Megállitották az Aquinóig előretört inváziós élcsapatokat

Apriliától délkeletre visszaverték az erős ellenséges felderítő előtöréseket

Berlin, május 21.

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A védelmi főparancsnokság közli: Miután az ellenség május 20-án az olaszországi déli arcvonal nyugati szárnyán lévő új állásainkat csak gyöngébb felderítő előtöréseikkel puhatolta, a délutáni órákban ismét erős gyalogsági és páncélos erőkkel nagy támadásba kezdett. Fondi helységért elkeseredett harcok dúlnak fel. A Pico-Ponte Corvo szakaszon az ellenség helyi betörést ért el. Az elretesztelésre az ellenintézkedések folyamatban vannak. Különösen heves ellenséges támadásokat Ponte Corvo város szegélyein megállítottunk. A Piedimonte-i szakaszon összevegolt tüzérségi és aknavetőtüzzel szétvertünk erős ellenséges támadó csoportokat.

A nettunói hídfőállásban Apriliától délkeletre és Cisternától délre visszaverjük erősebb ellenséges felderítő előtöréseket.

Keleten nem voltak jelentős harccselekmények.

Ha valaki figyelmesen vizsgálja az angol sajtóban megjelenő cikkeket, a semleges forrásokból származó különböző jelentéseket, feltűnő megállapításokkal, *az inváziós propaganda kettősségével találkozik.* A brit lapok egyrészt a nagy katonai vállalkozás óriási méreteit hangoztatják, a döntő stádiumhoz érkezett előkészületekről írnak s minden vélemény, kommentár, megállapítás oda csendül ki: *a kockázat óriási ugyan, a német elhárító arcvonal minden bizonnyal félelmetesen erős,* de a brit és amerikai hadseregeknek le kell majd gyűrniök a súlyos nehézségeket, mert az invázió a háború eldöntésének egyik legfontosabb eszköze és tényezője lesz.

A brit diplomácia és az angol sajtó másik arcát azok a cikkek mutatják, amelyek nemcsak az inváziós kilátásokat ítélik meg a legsötétebb pesszimizmussal, hanem: Anglia jövőjét is, annak a viszonynak alakulását és fejlődését, amely Angliát Amerikával és a kíméletlen, kegyetlen, mohó pánszláv-szovjet imperializmussal összefűzi. Ha összevetjük, egymásmellé tesszük a különböző irányú cikkeket, *a furcsaságok, megdöbbentő ellentétek, komikus diplomáciai helyzetek egész sorával találkozunk.*

Szinte komikusan hat az a Reuter-hír, amely londoni keltezéssel a következőket írja: *Az előzönlésben résztvevő csapatok a partraszállás után közvetlenül fogorvoshoz mehetnek.* Az orvosi egységekhez tökéletesen felszerelt mozgó fogorvosi rendelőket osztottak be. A fogorvosok még az *előőrnyősök által megszállott területeken is ambulanciákat rendeznek be.*

Találja ki az olvasó, hogy mit akart ezzel a fenti hírrel elérni a brit inváziós propagandahivatal? Talán megnyugtatásnak szánták a brit katonák felé: *nem baj, ha irtózatos elháritó tűz fogadja majd a partraszálláskor őket,* nem baj, ha az első viharos kézitusákban az elszánt és félelmetes németlegények kiverik fogsorukat — legyenek nyugodtak, — mert a német puskatusok és a légnyomások hatását *elfüttetik majd a mindenütt precizen elhelyezett, a harcok pergőtüzétől megkímélt fogorvosi ambulanciák.*

De menjünk tovább. Ugyancsak Reuter jelentés közli Washingtonból a következőket: *Stimson* hadügyminiszter megerősitette azt a hirt, hogy a legfelsőbb szövetséges főhadiszállás naponta *két hadijelentést* bocsát majd ki, ha az invázió megkezdődik. Az egyiket 9 órakor, a másikat pedig 2 óra 30 perckor adják majd ki greenvici időszámítás szerint.

Nos, nem vitás, hogy a fenti hír ismét újabb halasztás, *az ideges brit tömegek megnyugtatására szolgáló ügyes fogás,* amely mindent igér és mindent kilátásba helyez, — ha az invázió megkezdődik. De mikor üt már az óra, mikor kondulnak meg a harangok, amelyek jelzik, és tudtul adják, hogy az inváziós seregek megkezdték hadműveleteiket az európai partokon — kérdi pattanásig feszült idegekkel az angol polgár.

És most jön a *csattanó!* Megtudjuk, hogy az angol légierő eddig 1,264.456.656 röpcédulát, újságot, illetve folyóiratot dobott le a tengelyállások és a tengelyhatalmak által megszállott országok területére. Az angol repülőgépek területére. Az angol vállalkozó kedve annyira növekedett, hogy például már percenkint 1200 darabot hajigáltak le, ami havonta *kétszáz tonna papirosfogyasztást jelent.* Ezek a számok nem foglalják magukban az amerikai légierő által ledobott röpiratok és újságok mennyiségét.

A márciusban ledobott 35 millió 982.541 röpirat és újság, valamint zsebfolyóirat közül mintegy 23 millió németországi területre esett.

Ez volt tehát az *inváziót megelőző nagy hadjárat,* amelyhez csatlakoztak még a bombázások, a kiméletlen, kegyetlen terrortámadások. A jelek szerint minden hiábavalónak bizonyult. A birodalom, a német hadsereg — a megszervezett, fegyelmezett, öntudatos harcrakész európai kontinenssel a hátamögött — *készen áll a döntő ütközet megvívására.* Minden, ami eddig történt, *csak előjáték volt,* most jön a nagy vállalkozás — ha ugyan sor kerül reá — *a gigászi összecsapás, amely feloldja a feszültséget és meghozza a döntést nyugaton.*

●

Az angol sajtó és a brit felfogás másik arcát azok a sajtócikkek és közlemények mutatják, amelyek *csaknem tragikus sötétlátással féltik Anglia jövőjét* s amelyek nyomatékosan hangsúlyozzák: *Angliára a pusztulás történelmi végzete vár, ha kudarcbafullad az invázió.* Ezek a cikkek, beszédek és különböző véleménynyilvánitások azt állítják: Anglia már elérte a *belső mozgósitás tetőfokát, a brit nemzet mozgositása tovább már nem fokozható.* Másrészt pedig: éles fényt vetnek arra a bizalmatlanságra, amellyel *Angliában a Szovjetúnió, a keleti pánszláv-bolsevista imperializmus terjeszkedése, hatalomvágya felé fordulnak.*

Legutóbb a Time and Tide című angol folyóirat a következőket irta: „A lengyeleknek tett igéretet Anglia csak úgy tarthatná meg, *ha haladéktalanul hadat üzenne a Szovjetnek, mert Moszkva megakadályozza az angolokat abban, hogy helyreállithassák a háborúelőtti Lengyelországot".*

A feltűnő cikk a továbbiakban leszögezte még: a diplomáciai igéretek semmit sem érnek. A katonai szembeszállás a Szovjettel pedig, *meghaladja Anglia erejét.*

A fentiekhez csatlakozik a Laskow Herald egyik legutóbbi megállapítása, amely szerint a háborús erőfeszítés keretében már igénybevették azt, ami *Angliának emberanyagban rendelkezésére állott.* Ez a folyamat már annyira kimerült, illetve annyira elérte csúcspontját, hogy *a fegyverkezési termelés is csökkent miatta.*

●

Amint látjuk tehát, amíg a brit sajtó egyrésze az invázió közeli megindulásáról ir, *az óriási katonai erőfeszítéseket hangoztatja és „Németország lerohanását" helyezi kilátásba,* — a brit lapokban olyan cikkek, olyan állásfoglalások, beszédek is napvilágot látnak, amelyek meggyőzően hangoztatják a bolsevista veszélyt, rámutatnak a szovjet imperializmus növekvő térhódítására, illetve *arra a diplomáciai kulisszák mögött megkötött szövetségre, amelynek eredményeképpen az Egyesült Államok és a Szovjetunió már közös kézfogással vivják a közös háborút nemcsak Németország, hanem — Anglia ellen is.*

Valóban: a helyzet nagyot fordult, jelentőset változott 1941 óta. Az európai partraszállás ma Washington és Moszkva érdekeit szolgálná, *annak a gazdasági és katonai szövetségnek jelentene döntő előnyt, amely Angliától már csaknem teljesen függetlenül járja a maga útját és amely nemcsak Németországot, hanem Angliát is ellenfelének tekinti.*

Milyen sors vár tehát Angliára, ha ilyen körülmények között, *a szovjet-amerikai fenyegető imperializmussal a hátamögött és oldalában kezdi meg a világtörténelem legnagyobb katonai vállalkozását az európai partokon?* Milyen sors várna arra az Angliára, amelynek hadseregei *elvéreznének az Atlanti-falnál, felmorzsolódnának az északi és a déli német védelmi vonalakon?* Hogyan védené meg magát azokkal a hatalmakkal szemben, amelyek Európa megsemmisitésére szövetkeztek, s amelyek már most, a nagy inváziós vállalkozást *megelőzően gazdasági és katonai szempontból egyaránt felosztották egymás között a legfontosabb, Angliára nézve legsorsdöntőbb területeket s amelyek számára Anglia kaparná ki a nagy világégés tüzéből a gesztenyét?*

Ha burkoltan is — egyre több olyan cikk lát napvilágot a brit sajtóban, sok olyan véleménynyilvánitás hangzik el, amely figyelmeztet és óvatosságra int. *Nem Nagybritannia életérdekeiben álló dolog lenne-e, ha a brit diplomácia nem Moszkvában és nem Washingtonban keresné az angol biztonságot, hanem Európa felé fordulva, az európai kultúra összefogó erejét, az egyetemes európai sors összefüggő közösségét átérezve, belátná meggyőződéssel, hogy: Európa védelmi háborút folytat, s ezt a harcot nem adja fel, nem szakítja félbe, mert itt nincs kiút, nincs más választás, harcolni, vagy meghalni, elpusztulni azokért az eszményekért, amelyek európaivá és szabaddá teszik a kontinensen élő nemzeteket.* A történelem utolsó figyelmeztetést küld Angliának: tanuljon az európai népek szabadságharcából, tanuljon az életérdekeiket védelmező nemzetek elszántságából és becsületes önzéséből, mert ha nem: *az első inváziós rohamosznakok indulásával rálép arra az útra, amely a Szovjetúniót és az Egyesült Államokat viszi közelebb világhódító célja megvalósulásához.* Európa megvédi önmagát, de Anglia felett megkondulnak majd a [illegible] végzet harangjai...

TURÓCZY GYULA

Magyarország nem volt, hanem lesz — ha a munkának becsülete lesz.